

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 4P/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622200608
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Brinčíková
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2022:3622200608.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske sudkyňou JUDr. Boženu Brinčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú I. L.Š., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky U. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., B. XXX/XX a otca Y. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. - L., Č. XXXX/XX, o udelenie súhlasu so zmenou priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd dáva za otca maloletého dieťaťa Y. L., nar. XX.XX.XXXX, súhlas matke maloletého dieťaťa U. P., nar. XX.XX.XXXX, na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa I. L., nar. XX.XX.XXXX, z priezviska "L." na priezvisko "P..

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa podaným návrhom domáha zmeny priezviska maloletej z priezviska "L. " na priezvisko "P.". Matka návrh odôvodnila tým, že po rozchode s otcom maloletej si našla nového partnera T. P., B. XX.XX.XXXX, za ktorého sa vydala a prijala jeho priezvisko. Toho času žijú v spoločnej domácnosti s maloletou, manželom a ich spoločnou dcérou, W. P., B.. XX.XX.XXXX. Všetci členovia domácnosti užívajú spoločné priezvisko jej manžela okrem maloletej I.. Matka ďalej uviedla, že jej manžel sa o maloletú stará ako o vlastnú od jej 1,5 roka veku, maloletá má jej manžela za svojho otca, a tak ho aj oslovuje. Majú medzi sebou vzťah, ktorý sa inak ako vzťah otca s dcérou brať ani nedá. Maloletá sama chce mať s ostatnými členmi rodiny spoločné priezvisko. Otec o maloletú nejaví žiaden záujem, od ukončenia ich vzťahu bol maloletú navštíviť iba raz a neplní si riadne vyživovaciu povinnosť k maloletej.

2. Súd vykonal dokazovanie oboznámením obsahu návrhu matky, rodného listu maloletej, sobášnym listom matky a manžela matky, výsledku lustrácie v Registri obyvateľov, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske zo dňa 24.05.2022, správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 16.05.2022, vylúchom účastníkov, vyjadrenia otca zo dňa 24.06.2022, pripojeného spisu OS Partizánske sp. zn. 1P/45/2018, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil, že rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 10.09.2018 č. k. 1P/45/2018-71 bola maloletá I. zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloletú zastupovať a spravovať jej majetok. Otec sa zaviazal prispievať maloletej výživným vo výške 150 € mesačne vždy do 15. dňa vopred k rukám matky s účinnosťou od 01.06.2018, súd styk otca s maloletou neupravil.

3. Zo sobášneho listu č. 8/2022 vyplýva, že v knihe manželstiev matričného úradu L., zv. XX, G.. XXXX, U.. XX, L.. Č.. X, bolo dňa XX.XX.XXXX P. L. zapísané manželstvo ženicha T. P., nar. XX.XX.XXXX a nevesty U. S., nar. XX.XX.XXXX.

4. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske zo dňa 24.05.2022 vyplýva, že maloletá I. je žiačkou T. Š. B. D.. T. P. L.. Počas pohovoru s maloletou bolo zistené, že maloletá je o zámere matky informovaná, uviedla, že svojho biologického otca nepozná, otca videla naposledy, keď mala 3 roky a nepamätá si ho. Maloletá uviedla, že býva s maminou, sestričkou a tatinom, jej tatino sa volá T. P.. Po následnom dopytovaní sa javilo, že maloletá vie, kto je jej biologický otec, nakoľko na túto otázku uviedla T. L.. Maloletá uviedla, že by bola smutná, keby sa i naďalej volala ako jej biologický otec, prejavila záujem volať sa ako ostatní členovia jej rodiny. Matka maloletej uviedla, že na podanom návrhu trvá, otec sa o maloletú od posledného súdneho konania nezaujíma (10.09.2018), na výživu prispieva sporadicky, aktuálny dlh na výživnom predstavuje sumu cca 1000 €. Matka sa v minulosti pokúšala s otcom komunikovať ohľadne zmeny priezviska prostredníctvom SMS-správ, otec však nereagoval. Ďalej uviedla, že maloletá si na otca nespomína, nepozná ho, nemá k nemu vybudovanú žiadnu väzbu, nekomunikujú spolu. Matka uviedla, že maloletá prišla za ňou s otázkou, prečo sa volá inak ako zvyšok rodiny a prejavila svoju túžbu volať sa rovnako ako ostatní členovia rodiny. Matke sa javí, že zmena priezviska je pre maloletú dôležitá.

5. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 16.05.2022 vyplýva, že otec maloletej s návrhom na zmenu priezviska maloletej súhlasí v plnom rozsahu.

6. Dňa 24.06.2022 otec doručil súdu vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že pojednávania sa dňa 30.06.2022 nezúčastní zo zdravotných dôvodov a súhlasí s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti. S návrhom matky na zmenu priezviska maloletej z priezviska L. na priezvisko P. súhlasí.

7. Z výsluchu matky na pojednávaní dňa 30.06.2022 vyplýva, že s otcom maloletej boli vo vzťahu od roku 2008 do 2018, žili v byte jeho rodičov na adrese jeho trvalého bydliska. Z tohto vzťahu sa narodila dcéra I.. Potom začalo dochádzať k nezhodám kvôli tomu, že otec si počas voľných dní vypil, hazardoval, hrával automaty. Snažila sa mu dohovárať a prosila o to aj jeho rodičov. Došlo to až tak ďaleko, že jedného dňa keď nemali peniaze a došla jej na účet materská, tak on ju do rána prehral. Vtedy zbalila dcéru a odišla k matke do Partizánskeho. Následne bola vykonaná úprava práv a povinností k maloletej v roku 2018. Najskôr peniaze platil na základe dohody, keď to nefungovalo tak podala návrh na súd. Od rozhodnutia súdu o výživnom platil kadejako, na výživnom má dlh 900 €. Podala kvôli výživnému aj trestné oznámenie. Pokiaľ pracovala a vyžili, tak to neslila, ale teraz keď je na rodičovskej dovolenke, tak im tie peniaze chýbajú. Okrem toho sa proti otcovi vedie aj exekúcia. V exekúcii zatiaľ nebola vymožená žiadna suma. Naposledy otec maloletú videl po pojednávaní v roku 2018, keď otca zavolať, aby išiel s ňou za maloletou do materskej školy, aby aspoň videl, ako maloletá vyzerá. Od tej doby otec dcéru nevidel, ani sa na ňu neopýtal, nenapísal jej, netelefonoval a neprejavil o ňu žiadny záujem. Dňa 19.03.2022 uzavrela manželstvo s T. P. a prijala priezvisko P.. S manželom žijú v spoločnej domácnosti od roku 2019, žije s nimi aj maloletá I.. Z manželstva matky pochádza dcéra W. P., B.. XX.XX.XXXX. Od roku 2019 jej manžel nahrádzal dcéru I. otca. Vzťahy medzi nimi sú výborné. Ona tým, že si už nepamätá biologického otca, považuje za otca T. P.. Maloletá má k manželovi výborný vzťah a manžel takisto k nej. Otec maloletej ju ignoruje, nekomunikuje s ňou, zásielky nepreberá. Nemala inú možnosť ako podať návrh na súd. Pred podaním návrhu v tejto veci kontaktovala otca prostredníctvom SMS, ale bezvýsledne. Pred pojednávaním jej otec matke, že so zmenou priezviska súhlasí, ale na pojednávanie neprišiel a neprevzal zásielku. Domnieva sa, že zmena priezviska bude na prospech maloletej, pretože sama za ňou prišla po narodení druhej dcéry s tým, že prečo sa volá inak, čo jej bolo ľúto. Maloletá matke povedala, že to vyzerá ako keby nebola ich rodina.

8. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi.

9. Podľa čl. 5 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a. úroveň starostlivosti o dieťa,
- b. bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c. ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d. okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e. ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

- f. podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g. názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h. podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i. využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností

10. Podľa § 40 ods. 1,2 Zákona o rodine, deti majú spoločné priezvisko rodičov alebo priezvisko jedného z nich určené vyhlásením pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4. Ak priezvisko maloletého dieťaťa nebolo určené podľa odseku 1 a rodičia majú rôzne priezviská, dohodnú sa o priezvisku dieťaťa a oznámia to matričnému úradu najneskôr do troch dní od narodenia maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o mene a priezvisku"), zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 6 ods. 7 Zákona o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska, na ktorú je potrebné povolenie, sa v matrike vykoná na základe predloženia právoplatného rozhodnutia o zmene mena alebo zmene priezviska.

13. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o mene a priezvisku, štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva, prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

14. Podľa § 8 Zákona o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

15. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

16. Výpočet podstatných vecí v § 35 Zákona o rodine je exemplifikatívny a je nepochybné, že to, aké priezvisko má, resp. bude mať maloleté dieťa, je podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, preto sa súd návrhom matky zaoberal z hľadiska jeho opodstatnenosti.

17. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, správny orgán v prvom rade po podaní žiadosti o zmenu priezviska skúma, či sú splnené dôvody hodné osobitného zreteľa, a tiež, či nie je zmena priezviska maloletého v rozpore s jeho záujmami. So zmenou však musí súhlasiť druhý rodič dieťaťa, pokiaľ nenastanú prípady, kedy sa súhlas nevyžaduje. Výnimočne môže nesúhlas druhého rodiča nahradiť súd v konaní o vyslovení súhlasu so zmenou priezviska maloletého. Musí mať však za preukázané, že pre takéto nariadenie súhlasu existujú dôležité dôvody, napr. že rodič, ktorého priezvisko dieťa nosí, neplní svoje povinnosti k dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu zrejme citový vzťah, takže nie je v záujme dieťaťa prehlbovať pocit spolupatričnosti k tomuto rodičovi. Súd zvaží aj to, koho priezvisko má dieťa nosiť v budúcnosti, aké sú ich vzájomné citové väzby, či tento vzťah vykazuje známky stability a pod.

18. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh na zmenu priezviska maloletej na priezvisko matkinho manžela je podaný dôvodne. súd bral do úvahy skutočnosť, že zmena priezviska maloletej je značným zásahom nielen do práv otca, ale aj do práv samotnej maloletej. V tomto prípade však súd považoval za preukázané, že zmena priezviska maloletej na priezvisko manžela matky je v záujme maloletej. Matka sa neúspešne pokúšala dohodnúť sa s otcom maloletej na zmene priezvisku maloletej a preto podala návrh na súd. Súd sa zaoberal tým, či dôvody uvádzané matkou, ktoré ju viedli k podaniu návrhu na zmenu priezviska maloletej, sú vážnymi dôvodmi a či zmena priezviska

je skutočne na prospech maloletej v jej reálnom živote. Maloletá má toho času skoro X rokov, býva v spoločnej domácnosti s matkou, manželom matky a sestrou W.Í.. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske zo dňa 24.05.2022 vyplýva, že maloletá videla naposledy otca, keď mala tri roky, ale nepamätá si ho, maloletá označuje manžela matky ako svojho „tatina“, prejavila záujem volať sa rovnako ako ostatní členovia jej rodiny. Na základe vykonaného dokazovania súd považoval za preukázané, že vzťah maloletej s manželom matky je dostatočne stabilný a ich vzájomný citový vzťah je blízky vzťahu otca a dcéry. Z názoru maloletej je zrejmé, že manžela matky považuje za otca, i keď vie, že nie je jej biologickým otcom. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že otec sa o maloletú nezaujíma, nekontaktuje ju, neplní si vyživovaciu povinnosť riadne a včas. Súd dospel k záveru, že rozdielne priezviská maloletej, matky, jej manžela a sestry, majú a môžu mať v budúcnosti dopad na priaznivý psychický vývoj, môžu viesť ku komplikáciám, nedorozumeniam a problémom aj v praktickom bežnom živote maloletej. Maloletá si rozdielnosť priezvisk v súčasnej dobe uvedomuje. Vychádzajúc z názoru maloletej vysloveného pred kolíznym opatrovníkom, ako aj zo situácií popisovaných matkou na pojednávaní, je zrejmé, že maloletá chce mať priezvisko rodiny, ktorú považuje za vlastnú. Týmto rozhodnutím otec maloletej svoje rodičovské práva a povinnosti nestráca, nemenia sa, ani nedochádza k obmedzeniu rodičovských práv a povinností otca. Súd pri rozhodovaní vzal do úvahy aj skutočnosť, že v priebehu konania sa otec maloletej vyjadril tak, že súhlasí so zmenou priezviska maloletej z priezviska "L." na priezvisko "P.". Súd dospel k záveru, že dôvody uvádzané matkou v podanom návrhu na zmenu priezviska maloletej, sú vážnymi dôvodmi, ktoré odôvodňujú vyhovieť návrhu matky. Súd preto rozhodol tak, že matke dal za otca súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej I. L. z priezviska "L. na priezvisko "P.". Rozhodol tak z dôvodu, že zmena priezviska je v záujme maloletej.

19. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo, pretože nezistil žiadne dôvody odôvodňujúce potrebu rozhodnúť inak. V mimosporových konaniach upravených CMP platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP). Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil. Súd nezistil dôvod na postup podľa § 53 až 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

Právo podať odvolanie nemá ten, kto sa tohto práva vzdal po vyhlásení a odôvodnení tohto rozsudku. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a/ neboli splnené procesné podmienky, b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutkový stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP). Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).